

Arkkihiippakunnan seurakuntien rippikoulusuunnittelun tueksi 3.4.2020

Aika lähteä muuttamaan suunnitelmia

Poikkeusolojen vuoksi seurakunnissa on syytä käynnistää kesäaikaan sijoittuvien rippikoulun intensiivijaksojen ja konfirmaatioiden tarkastelu. Vaikuttaa siltä, etteivät leirimuotoiset kokoontumiset ole mahdollisia tänä kesänä, ja niiden sijaan on nyt alettava suunnittelemaan vaihtoehtoisia toimintatapoja. Rippikoulujen aikataulut ja rippikoululaisten määrä ovat seurakunnissa erilaisia, ja siksi seurakuntien rippikoulukäytäntöjen ratkaisut voivat olla toisistaan poikkeavia.

Rippikouluja koskeva ohjeistus

Poikkeusoloissa seurakunnat noudattavat viranomaisten, kirkkohallituksen ja tuomiokapitulin antamia ohjeita. Kirkkoherra johtaa seurakunnan toimintaa, ohjaa työnkuvien muutoksia ja vastaa kriisiviestinnästä. Seurakunnilla on kuitenkin väljyyttä tehdä itsenäisiä päätöksiä rippikoulun järjestämisen tavoissa ja aikatauluissa poikkeusolojen ohjeiden, valtakunnallisen rippikoulusuunnitelman sekä seurakunnan rippikoulun ohjesäännön, paikallisuunnitelman ja vuosisuunnittelun puitteissa. Päätöksissään seurakunnan on hyvä seurata valtakunnallisia rippikoululinjauksia ja pyrkiä niiden kanssa yhdenmukaisiin käytäntöihin.

Poikkeusolojen skenaariot

Julkisuudessa on arvioitu, että koronavirus aiheuttaa Suomessa kaksi epidemia-aaltoa. Asiantuntijoiden mukaan huhtikuussa on ensimmäisen aallon alkuvaihe, ja rajoitustoimet ovat olleet tiukkoja. Ensimmäisen aallon huipun on arvioitu sijoittuvan ehkä toukokuun puoliväliin tai loppuun. Seurakunnissa on nyt mietittävä, mitä ennusteet tarkoittavat kesän rippikoululeirien ja konfirmaatioiden näkökulmasta. Millaisia päätöksiä tai poikkeusjärjestelyitä ne nyt edellyttävät? Miten päätöksistä viestitään nuorille ja perheille?

Kolme rippikoulujen toteuttamisvaihtoehtoa

Valtakunnallisesti on löydetty kolme rippikoulujen järjestämistapaa poikkeusoloissa, elleivät alkuperäissuunnitelmat ole mahdollisia. Kaikkiin vaihtoehtoihin kuuluu lisäksi konfirmaation järjestäminen. Seurakunnassa voidaan punnita jokaista vaihtoehtoa ja miettiä jokaisen vaihtoehdon mahdollisuuksia (+) ja uhkia (-). Tämän pohjalta voidaan ratkaista ja laatia seurakuntaan soveltuva järjestämistapa.

- 1. Intensiivijakson siirto myöhemmin toteutuvaksi.** Seurakunta siirtää intensiivijakson toteutumaan syksyllä esimerkiksi syyslomalla tai pidennettynä viikonloppuna, jos koulut joustavat aikatauluissa.
- 2. Yhdistelmä etätoteutuksesta ja intensiivijaksosta.** Intensiivijakso voi olla kesällä tai syksyllä toteutuva päiväleiri, useampia päiväleirejä, iltatoimintaa, konfirmaatiota edeltävä lauantapäivä tai viikonloppuleiri. Sen rinnalla toteutetaan ohjattua etätyöskentelyä.
- 3. Kokonaan etätoteutuksena toteutettu rippikoulu.** Seurakunta laatii etärippikoulun kokonaisuuden, jossa hyödynnetään ohjatusti esim. verkkomateriaalia ja -vuorovaikutusta. Tapaa voidaan tarjota ensisijaisesti riskiryhmään kuuluville nuorille tai niille nuorille, jotka muista syistä eivät voi osallistua ryhmämuotoiseen toimintaan. Seurakuntien on hyvä jakaa keskenään etärippikoulun malleja ja osaamista tai toteuttaa etärippikoulua osin yhteistyössä.

Kannustus myös muuhun kuin etätoteutukseen

Piispat suosittavat, että rippikouluun sisältyisi myös poikkeusoloissa leirimuotoinen tai päivärippikouluna toteutuva intensiivijakso. Valtakunnallisesti ollaan selvittämässä, voiko kesällä järjestää pienimuotoisia rippikoulukokoontumisia seurakuntatiloissa tai ulkona. Nämä voisivat olla kesäajan päiväleirejä.

Rippikoulun kokonaiskesto

Valtakunnallisissa rippikouluohjeissa ei ole määritelty poikkeusolojen rippikoulun kestoa. Talven ja kevään aikana seurakunnissa on järjestetty erimittaisia teema- ja tutustumispäiviä, jotka vaikuttavat rippikoulun kokonaiskestoan. Mikäli ennakkotutustuminen on yhä kesken, voidaan siinä hyödyntää nyt etätyöskentelyä kuten videoita tai striimattuja jumalanpalveluksia. Eri puolilla Suomea on jo tehty kestoan liittyviä ratkaisuja leirijakson korvaamiseksi kuten *1-2 lähipäivää ja loput etänä, *2-3 lähipäivää loput etänä tai *4-5 lähipäivää ja loput etänä.

Nuori keskiössä

Rippikoulussa on keskeistä nuorilähtöisyys, hyvät yhdessäolon hetket sekä kiinnostavat työtavat ja vuorovaikutus. Nämä korostuvat entisestään poikkeusoloissa. Poikkeusoloissa joudutaan varmasti myös joustamaan tai tekemään yksilökohtaisia ratkaisuja, jotta nuori saa rippikoulun päätökseen ja hänet voidaan konfirmoida. Vaarana poikkeusoloissa on, että nuoret jättävät rippikoulun kesken muutosten vuoksi. Positiiviset kokemukset, nuorilähtöisyys ja kiinnostavat työtavat sitouttavat nuoria seurakuntaan, nuorisotyöhön ja isostoimintaan. Vaikuttaa myös siltä, että poikkeusolojen ja rajoitusten vuoksi nuorilla on edessään tylsä kesäaika. Rippikoulutoiminta siis myös tukee nuoria poikkeuksellisessa tilanteessa, ja sillä on myös yhteiskunnallista vaikutusta. Syksyn osalta on ennakoitavissa, että koulutyö ja harrastukset kuormittavat nuoria, ja perheissä tapahtuu monenlaista mm. pitämättä jääneiden lakkiaisten ja perhejuhlien vuoksi. Siirtojen ja muutosten keskellä on siksi myös mietittävä, millä keinoin seurakunnat voivat syksyllä edistää levollisuutta kodeissa, jotta rippikoulu olisi ilo eikä siitä muodostuisi rasite.

Työjärjestelyt

Poikkeusolojen vuoksi rippikoulujen järjestämisessä on tärkeää isosten ja rippikouluopettajien perehdytys uusiin toimintatapoihin. Yhteiset toimintatavat seurakunnan sisällä, ideoiden jakaminen ja vuorovaikutus esimerkiksi lähiseurakuntien kanssa tukevat rippikoulujen onnistumista. Seurakunnassa voidaan järjestää myös rippikouluopettajien suunnittelu- ja koulutushetkiä. On lisäksi varauduttava siihen, että isokset tai opettajat eivät sairauden tai karanteenin vuoksi ole käytettävissä tehtävissään. Konfirmaatioiden ja intensiivijaksojen siirroissa syksyyn on huomioitava pappien käytettävyyden, mikäli syyskauden viikonlopuissa on paljon keväältä ja kesältä syksyyn siirtyneitä toimituksia. Mikäli normaalitila kuitenkin palautuu oletettua aiemmin, on hyvä pitää varalla myös rippikoulujen alkuperäissuunnitelmat ja työjärjestelyt.

Viestintä

Rippikouluun ja konfirmaatioon liittyvät muutokset voivat olla nuorille ja perheille suuria pettymyksiä. On tärkeää viestiä, että työntekijät tekevät parhaansa rippikoulun onnistumiseksi ja seurakunnat noudattavat järjestelyissä viranomaisten ohjeita. Joissain seurakunnissa on jo nyt soiteltu kaikki rippikoululaiset läpi ja kerrottu tilanteesta. Tärkeää on myös selkeä viestintä perheille rippikoulun muutoksista ja uusista aikatauluista. Seurakunnan viestijän kanssa on hyvä laatia rippikoulun viestintäsuunnitelma ja varautua myös median kiinnostukseen poikkeusolojen rippikoulukäytännöistä.

Tukea suunnitteluun

Poikkeusolojen rippikoulutoiminnan suunnitteluun saa tukea kirkkohallituksen laatimasta etärippikoulun ohjeesta ja materiaaleista. Arkkiihiippakunnan seurakuntien rippikouluvastaaville on luotu Teams-ryhmä, jossa jaetaan kokemuksia ja ideoita. Mahdollisuutena on myös rovastikunnalliset Teams-neuvottelut rippikoulujen tilanteista. Lisäksi tuomiokapitulissa on kaksi hiippakuntasihtööriä, jotka vastaavat kasvatuksen kysymyksiin.

Yhteydenotot ja lisätiedot:

Hiippakuntasihtööri Mirikka Torppa: mirikka.torppa@evl.fi

Hiippakuntasihtööri Anssi Nurmi: anssi.nurmi@evl.fi